

Aktuality

Rodičia, veď je krásne vidieť svoje deti vystupovať na kultúrnych podujatiach v obci a aj obec ich určite potrebuje...

strana 6

Publicistika

... naďalej platí, že podnikateľ musí zmenu miesta podnikania živnostenskému úradu oznámiť spolu s úhradou správneho poplatku ...

strana 9

Farnosť

V spoločenstve môžeme aj my prežívať otázky aj zmätok, no spolu sa môžeme podržať a povzbudiť.

strana 13

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

OBČASNÍK OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

toito.liptovskastiavnica.sk

ROČNÍK XXVII, ČÍSLO 1

APRÍL 2025

NEPREDAJNÉ

Ako na jarnú únavu a zdravé sezónne jedlá

Dušan Dírer

Určite ste sa s tým stretli viacerí - po zime sa cítite vyčerpaní a bez energie, pritom by sme mali príchodom jari pociťovať nový príval síl. Často sa miesto toho stretávame s takzvanou jarnou únavou.

Čo ju spôsobuje a ako sa jej zbaviť? Prečo sme na jar unavení?

Chcel som si na túto otázku odpovedať, nuž som siahol po ujovi Gúgelovi © (teda tradičný vyhľadávač Google.com, modernejšie môžete osloviť umelú inteligenciu napríklad v aplikácii ChatGPT) a odpoveď je napríklad:

Hlavnými príčinami jarnej únavy sú:

- Nedostatok vitamínov – cez zimu máme menej čerstvých potravín, čo oslabuje organizmus.
- Zmeny počasia a tlaku – teplotné výkyvy a dlhšie dni ovplyvňujú náš biorytmus.
- Zimný životný štýl – menej pohybu a ťažšie jedlá môžu spomaliť metabolizmus.

Ako s ňou bojovať?

- 1) Viac čerstvého vzduchu a pohybu. Každý deň si doprajte aspoň 30 minút vonku – rýchla prechádzka alebo práca v záhrade do-

káže zázraky.

- 2) Dopĺňajte vitamíny. Najmä vitamín C (citrusy, paprika, kyslá kapusta), vitamín D (slnečné lúče, ryby) a železo (špenát, strukoviny).
- 3) Odľahčená strava. Vyhnite sa ťažkým a mastným jedlám, dajte prednosť ľahkým polievkam, zelenine a celozrnným potravinám.

Sezónne potraviny, ktoré dodajú energiu

- Žihľavový čaj – čistí krv a dodáva železo.
- Redkovky a jarná cibulka – plné vitamínov, vhodné do šalátov.
- Mladý špenát a medvedí cesnak – skvelé na jarné polievky alebo smoothie.
- Tvaroh a bryndza – výborný zdroj bielkovín a vápnika.
- Jahody a čerešne – ak už sú dostupné, sú plné antioxidantov.

Jarná únava nie je teda neporaziteľná – stačí malá zmena v životnom štýle a telo sa vám odvdáči novou energiou.

Nuž, ak sa aj vy trápate s jarnou únavou, skúste vyššie uvedené odporúčania a privítajte jar plnú energie.

Ja vám prajem príjemne prežité jarné dni a veľa krásnych chvíľ v kruhu svojej rodiny a známych.

Váš starosta obce

Zo zasadnutí OZ

Optický internet pre domácnosti na dosah

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica (ďalej OZ) sa konalo dňa 14. 11. 2024.

Prerokované skutočnosti :

- Delegovanie nových zástupcov zriaďovateľa do Rady školy pri Základnej škole - dňa 8. októbra 2024 skončilo štvorročné funkčné obdobie Rady školy pri Základnej škole, dňa 3. októbra 2024 bola vyhlásená výzva na nové voľby do rady školy.

V zmysle nových skutočností a podľa § 24 zákona sú do rady školy delegovaní dvaja zástupcovia zriaďovateľa - Jozef Mäsiar a Dušan Lauko. Navrhnutí kandidáti s delegovaním súhlasili.

- Prebehla široká diskusia v rámci prípravy rozpočtu na rok 2025.
- Informácia ohľadom optického internetu – technik bol 13.11.2024 pozrieť v budove základnej školy, kde bude umiestnená

príjemka optického signálu. Po odovzdaní diela a spustení do prevádzky (odhad na 1 mesiac) spustí SSD ponuku na pripájanie domácností prostredníctvom zazmluvnených poskytovateľov. Keď bude všetko pripravené, dajú nám vedieť

- Prebieh výstavby inžinierskych sietí – električka Pod Kľučinami. Výkopové práce na odbočkách nám oznámili iba v daný

Pokračovanie na str. 2

Premostenie potoka Štiavničanka hotové

Pokračovanie zo str. 1

deň, nedošlo k osadeniu chráničiek na Verejné osvetlenie, nakoľko výkop hneď zasypali. Popri hlavnej ceste sa už však chráničku podarilo osadiť.

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 11. 12. 2024.

Prerokované skutočnosti:

- Na zasadnutie bola pozvaná riaditeľka Materskej školy Tatiana Ondrejková, ktorá predniesla poslancom OZ bilančiu fungovania materskej školy od jej otvorenia, t. j. od roku 2020. Vo svojej správe vysvetlila nesprávne prezentované skutočnosti zo zasadnutia Rady školy pri MŠ na minulom zasadnutí. Žiadne deti nedostali zamietavé stanovisko. Starosta obce uzatvoril problematiku počtu detí v škôlke tým, že sa v budúcnosti musíme vyvarovať „hrozbe“ nižšieho počtu detí a snažiť sa vždy naplniť počet 44.
- Poslanci schválili potrebné VZN.

Z matriky obce

Ku 31. 12. 2024 má obec 1 428 obyvateľov.

V roku 2024 sa narodili

Tadeáš Cibulka, Nová 249/18
Jakub Ondrejka, Nová 308/70
Sebastián Habo, Na stráni 701/21
Marek Ondrejka, Nová 265/25

V roku 2024 zomreli:

Jozef Klimčík, Nová 271/31, 83 r.
Marián Otiepka, Hore bránou 130/4, 59 r.
Oliver Ondrejka, Nová 287/49, 87 r.
Ján Čipka, Hlavná 23/43, 85 r.
Marta Hrabušová, Nová 300/62, 86 r.
Miloš Kollárik, Stará 167/45, 70 r.
Róbert Kráľovský, Na ohrady 67/31, 79 r.
Viktória Tkáčiková, Stará 172/51, 70 r.
Magdaléna Kluková, Hlavná 37/51, 84 r.
Soňa Kačaljaková, Hlavná 38/70, 59 r.
Alžbeta Kendiová, Kľučiny 421/26, 85 r.
Anna Debnárová, Hore bránou 132/8, 74 r.
Ján Šindlery, Nová 321/84, 52 r.
Ing. Vladimír Lukáč, Stará 175/20, 98 r.

Pozvánka na brigádu

Tak ako po minulé roky, aj tohto roku chceme zorganizovať brigádu na miestnom cintoríne. Brigáda sa uskutoční dňa 5. 4. 2019 so začiatkom o 9,00 hod. Počas brigády vyčistíme a skrášlime spoločné priestranstvá. Na túto brigádu bude potrebný väčší počet spoluobčanov, preto pozývame mužov, ženy ale aj mládež, aby sa brigády zúčastnili v čo najväčšom počte. Prosíme brigádnikov, ktorí sú ochotní prísť pomôcť, aby si so sebou priniesli hrable, metlu a lopatu. O občerstvenie a dobrú náladu sa postará starosta obce. Chceme veriť, že Vás toto pozvanie osloví a brigády sa zúčastníte v čo najväčšom počte.

Stolný tenis

Hľadajú sa mladí záujemcovia o hru pingpong (ktorí ho aj trochu vedia hrať ☺) vo veku od 6 do 12 rokov, za účelom zorganizovania športového súťažného „preteku“.

Rodičia takýchto mladých športovcov, **prihláste svoje deti** na tel. číslo 0907 817 371, alebo priamo na Obecnú úradu **do 10. 4. 2025.**

Termín súťaže bude následne oznámený na webovej stránke

obce a facebooku.

- Poslanci OZ prerokovali žiadosť p. Márie Kráľovskej, Liptovská Štiavnica o zriadenie časovo neobmedzeného vecného bremena in rem na priznanie práva uloženia, údržby a rekonštrukcie inžinierskych sietí (voda, kanalizácia) na pozemkoch C-KN p.č.840/2, 841/1 E-KN p.č. 1031 v dĺžke 24.85 m v prospech vlastníka pozemku p.č. 633/1 a schválili podpísanie Zmluvy na zriadenie časovo neobmedzeného vecného bremena na predmetných pozemkoch.

- Poslanci OZ schválili rozpočet obce na rok 2025.

- Rekonštrukcia premostenia potoka Štiavničanka Pod dubami bola po podaní pripomienok dokončená a odovzdaná.

Prvé tohtoročné zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 9. 1. 2025.

Prerokované skutočnosti:

- Starosta obce už v minulom roku zisťoval cenové ponuky automobilov. Výhodnú ponuku obdržal od značky OPEL. Poslancom predložil ponuky na možnosti financovania osobného automobilu - pri kúpe na splátky s dobami financovania 36/48/60 mesiacov,

pre akontácie 30/35/40/45/50 a 60 % a s 200/300/400 € spoluúčasťou havarijného poistenia. Poslanci OZ schválili nový automobil kúpiť priamo a rozpočet pre jeho kúpu upravili v rozpočtovom opatrení.

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 13. 2. 2025.

Prerokované skutočnosti:

- Poslanci OZ diskutovali o návrhu úpravy starého Sadzobníka manipulačných poplatkov za úkony a služby poskytované obcou Liptovská Štiavnica a následne upravený Sadzobník schválili s platnosťou od 01.03.2025.
- Starosta obce informoval, že sa stretol s vlastníkmi prameňa Vitalita na ulici Na Novotť kvôli rekonštrukcii odtoku vody cez cestu. Po dohode s vlastníkmi dal starosta obce vypracovať cenové ponuky. Majitelia prameňa sú ochotní sa podieľať na spolufinancovaní zakúpením materiálu. Z cenových ponúk vybrali ponuku od Gren-Stage a formou darovacej zmluvy ufinancovali nákup materiálu (betónové skruž, betónové žľaby s liatinovými krytmi a betón na lôžko). Keď sa vyčias, budeme realizovať vybudovanie žľabu naprieč ulice.
- Starosta informoval poslancov o zru-

Pokračovanie na str. 3

UPOZORŇUJEME

občanov, či už fyzickú osobu, právnickú osobu alebo fyzickú osobu-podnikateľa, že v zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov **JE ZAKÁZANÉ:**

Vypaľovať porasty trávy, bylín, kríkov a stromov.

Zakladať oheň v priestore alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k vzniku požiaru.

Fajčiť, odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety, používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

Spaľovať horľavé látky na pozemkoch, pre ktoré je vyhlásený čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v ich ochrannom pásme.

V prípade porušenia tohto zákazu hrozí vinníkovi pokuta v zmysle platnej legislatívy.

Spaľovať horľavý odpad v záhradách a dvoroch, spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve je možné pri dodržaní povinností vyplývajúcich z vyhlášky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii, a to len vtedy, ak nie je vyhlásený čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru. Týmto nie sú dotknuté iné všeobecne záväzné právne predpisy.

Triedený zber

V priebehu nasledovných mesiacov plánujeme uskutočniť zber:

- bielej techniky (práčky, chladničky a iné spotrebiče),
- železa,
- starého textilu (obnosené šatstvo, koberce, matrace, topánky),
- starého nábytku (v demontovanom stave, bez kovových častí).

Príslušný kontajner bude umiestnený na parkovisku pred miestnym cintorínom, ktoré je monitorované kamerovým systémom.

Termín bude dopredu oznámený v obecnom rozhlase a na webovej stránke obce.

Aké akcie nás čakajú v prvom polroku roka 2025?

Pokračovanie zo str. 2

šení Pretekov gazdovských koní kvôli nepriaznivému počasiu. Stále zostáva nezodpovedaná otázka, či a aká akcia by mohla tieto preteky nahradiť (s časom konania leto, alebo jeseň).

- V ďalšom starosta predniesol poslancom výsledok stretnutia s Okresným úradom, cestnej komunikácie, Okresným dopravným inšpektorátom a zástupcami Správy ciest ŽSK, Liptovský Mikuláš ohľadom:

- zmätočného značenia na križovatke ulice Starej s ulicou Hore bránou. Sedem vodorovných čiar smerujúcich ďalej na ulicu Starú bolo pretretých čiernou farbou, biele čiar smerujúce na ulicu Hore bránou majú byť domalované po oteplení

- vodorovného dopravného značenia a stredových čiar po ceste III. triedy: pre riešenie križovatky Ludrová – Štiavnička – L. Štiavnica beží výberové konanie na vodorovné dopravné značenie, čo sa týka stredovej čiar pozdĺž cesty (od priemyselnej zóny v Ružomberku, až po križovatku ulice Starej s ulicou Hore bránou), táto bude domalovaná, keď to umožní vonkajšia teplota.

- Vystala otázka na pobebovanie líšok po dedine, najviac v okolí bytovky. Známý je aj pohyb malých líšok popri kultúrnom dome - starosta podá za Obec žiadosť na Okresný úrad, pozemkový a lesný Ružomberok, na udelenie povolenia lovu líšky, prípadne výnimky na odstrel. (Poznámka:

OÚ RK vydal 26. 2. 2025 rozhodnutie, ktorým povolil lov líšky hrdzavej na nepoľovných plochách v intraviláne našej obce.)

- Na križovatke ulice Nad ihriskom s ulicou Okružnou nastávajú kolízne situácie - vodiči vychádzajú z ulice Nad ihriskom veľmi rýchlo. Poslanci súhlasili so zakúpením a osadením retardéra.

Obecné akcie v blízkom období:

13. 4. 2025	Uvítanie detí do života
30. 4. 2025	Stavanie Mája
11. 5. 2025	Deň matiek
7. 6. 2025	Deň rodiny
21. 6. 2025	Výstup na Salatín
21. 6. 2025	Jánska vatra
28. 6. 2025	Deň obce

Reakcia na dopravnú nehodu

zo dňa 25.03.2025, ku ktorej došlo tak, že osoba bez vodičského oprávnenia viedla v obci Novoť pod vplyvom alkoholu traktor, pričom narazila do maloletej chodkyne.

Apelujeme týmto na vodičov traktorov, aby nejazdili pod vplyvom alkoholu a neohrozovali tak ostatných účastníkov cestnej premávky.

V prípade akéhokoľvek zistenia v tejto súvislosti toto ohláste na číslo 158 (aj anonymne).

Za spoluprácu vám ďakuje Skupina prevencie, OR PZ Ružomberok

Projektor

To, že sa oplatí bojovať o granty sme sa presvedčili aj v prípade, keď takýto grant vyhlásila **Komunitná nadácia Liptov**. Boli sme úspešne vybratí a zato im veľmi pekne ďakujeme. Žiadali sme finančné prostriedky na zakúpenie projektoru, ktorý bude slúžiť všetkým. Projektor plánujeme využívať na premietanie pri akciách, ako sú vzdelávacie projekty, edukačné aktivity, školenia. V prípade potreby si tento projektor spolu s premietacím plátnom bude môcť ktokoľvek požičať. Projektom chceme prispievať k rozvoju komunitného života v obci Liptovská Štiavnica.

Martina Bombarová

Furt sa dačo deje

Dušan Dírer

Vážení občania,

V mesiacoch apríl a júl 2024 a február 2025 sa uskutočnili Výberové konania na pozíciu riaditeľky našej Základnej školy. Úspešný bol až tretí „pokús“, po ktorom bola do funkcie riaditeľky Základnej školy Liptovská Štiavnica menovaná PaedDr. Monika Brtková. Od 1. júla 2025 začne prípravu nového školského roka pod jej vedením. Tému našej Základnej školy sa viac venuje zástupca starostu, poslanec OZ a člen Rady školy pri ZŠ Liptovská Štiavnica Dušan Lauko na šiestej strane nášho občasnika.

V letných mesiacoch minulého roka realizovala Stredoslovenská Distribučná spoločnosť firmou Martico s.r.o. optickú sieť, ktorej primárnou úlohou bude ovládanie a správa elektrickej NN siete, následne umožní šírenie rýchleho internetu pre domácnosti. Práce mali byť ukončené na jeseň 2024, no rôzne okolnosti súvisiace so sfunkčnením a sprevádzkovaním spôsobili, že sieť nebola spustená ani počas marca 2025. Podľa posledných informácií by tomu tak malo byť v apríli 2025. Máme dohodnuté, že spôsob a možnosti prihlasovania sa nám oznámia, aby sme to mohli následne oznámiť vám občanom.

V januári minulého roka sme podali Žiadosť o Nenávratný finančný príspevok na rekonštrukciu audiovizuálnej techniky v miestnom Kultúrnom dome, teda nový systém ozvučenia hlavnej sály aj zasadačky (mikrofóny, prehrávače, zosilňovač a reproduktory) plus videoprojektor a veľké projekčné plátno a zateplenie stropu javiska (kvôli úniku tepla cez tzv. komín, ktoré teleso javiska vytvára). Žiadosť na dotáciu (preplatenie nákladov) v hodnote 30 300 € nám v októbri 2024 schválili. V decembri bol do Kultúrneho domu dodaný a nainštalovaný audio-video systém, v januári bol strop javiska zateplený. Na snahe o rekonštrukciu Kultúrneho domu pracujeme ďalej, keďže bola na september minulého roka avizovaná výzva na Zvýšenie energetickej účinnosti existujúcich budov. Počas leta sme aktualizovali projektovú dokumentáciu na Zateplenie plášťa budovy, zateplenie stropu sály, výmeny elektrického vedenia a osvetlenia, zateplenie a výmenu podlahy za novú s podlahovým kúrením pomocou tepelného čerpadla plus rekuperáciu vzduchu v sále. Výzva nakoniec vyšla 30. ja-

nuára 2025. Bolo treba doplniť dokumentáciu o ďalšie požiadavky (napríklad doprojektovať vytvorenie 20 hniezd pre belorítku ☺) a hodnota pripravovaných stavebných úprav a zateplenia je približne 470 000 €. Žiadosť o Nenávratný finančný príspevok sme podali 27. marca 2025. Budeme teda čakať a dúfať, že budeme úspešní ☺.

Na jar minulého roka sme podali Envirofнду Žiadosť o dotáciu na kúpu traktora s príslušenstvom v hodnote 130 000 € a nákup kontajnerov v hodnote 15 000 €. Neboli sme však vybratí, úspešných bolo niekoľko neďalekých obcí, ktorí požiadali o dotáciu na nákup malotraktora. Vo februári však vyšla opäť výzva na dotáciu na kúpu traktora s príslušenstvom, tentokrát však „len“ do výšky 70 000 €. Neváhali sme a žiadosť sme podali. Máme snahu získať financie na nákup traktora s vlečkou a ramenovou kosačkou.

Po podpísaní zmluvy so spoločnosťou Galileo Corporation s.r.o. (technický prevádzkovateľ našich obecných web stránok) nám 24.2.2025 táto sprevádzkovala digitálny informačný panel - elektronickú úradnú tabuľu na budove miestneho kultúrneho domu. Aké sú jeho výhody:

- Na jednom mieste možno nájsť všetky informácie z úradnej tabule, zaujímavosti z diania v obci.
- Je prispôsobený aj pre osoby so zdravotným znevýhodnením a pre seniorov.
- Má možnosť nahliadnutia na webové stránky obce (fotogaléria, aktuality a kalendár akcií a pod.).
- Je prehľadný, čitateľnosť textu je za každého počasia a ovládateľný aj v rukaviciach.
- Umožňuje zobraziť k náhľadu celý dokument, taktiež umožňuje zväčšenie textu.

- Má možnosť hlasového predčítania textu. Verím, že si túto modernú formu prístupu k obecným informáciám budeme chrániť, a že nám bude dlho slúžiť.

Významnú úlohu v živote nás všetkých má zber komunálneho odpadu a separovaného odpadu. Všetci ste určite zaregistrovali v novembri 2024 vzniknutý chaos, ktorý spôsobili zmeny v pripravovanom systéme vývozu a dotriedňovania odpadu a tiež nejasnosti, koľko nás to všetko bude stáť. Napriek odsunutiu termínu povinného dotriedňovania bude firma OZO, s ktorou máme podpísanú zmluvu na odvoz odpadu tento postup realizovať v polovici realizovaných vývozov komunálneho odpadu. Po prepočítaní avizovaných poplatkov za vývoz, skládkovanie aj dotriedňovanie a získaných doterajších „skúseností“ nám (aj po znížení frekvencie vývozu na polovicu - udržanie týždenného vývozu bolo takpovediac neriešiteľné) vyšla potreba združenia poplatkov za vývoz TKO o 20 percent (číselne 20,09 € za 6 kuka nádob/osobu/rok). V tejto súvislosti vás chcem vyzvať, aby ste sa naozaj snažili separovať odpad v čo najvyššej miere (do nádob na komunálny odpad nedávali zbytočne napríklad plasty, sklo, papier, prípadne biologicky rozložiteľný odpad) a nevykladali zbytočne nenaplnené nádoby. V prípade viacčlenných rodín sa nad touto požiadavkou možno pozastavujete, ale verte - sám mám skúsenosť, že sa to dá. Je apríl a ja som doma (za 3 osoby) vyložil kuka nádobu iba dvakrát.

A ešte jedna poznámka k odpadom - tak, ako som uvažoval už v roku 2024, no nerealizovali sme to, v tomto roku sa budem snažiť skutočne pripraviť obec na vážny zber odpadu. Občanom bude potrebné opatriť ich zberné odpadové nádoby (príslušného typu) čipom s priradením majiteľa v elektronickom systéme. Pri samotnom váženom zbere bude označená nádoba automaticky odvážená pred vysypaním a po vysypaní (obsah čipom neoznačenej nádoby smetiarsky voz neprijme) a množstvo občanom odovzdaného odpadu bude prehľadne evidované. Hoci nás príprava bude niečo stáť, platby za vývoz budú realizované podľa ich množstva, čím bude vývoz komunálneho odpadu a platby zaň skutočne prehľadné a spravodlivé. Uvedený princíp a pravidlá budú podrobne včas a vopred oznámené prostredníctvom obecnej web stránky a úradnej tabule obce.

Starosta obce ■

Rozpočet na rok 2025 schválený 11.12.2024	EUR
Daňové príjmy z majetku (podielové dane)	2 054 358,00
Daňové príjmy – daň z nehnuteľnosti, dňa za psa, TKO, ubytovanie a verejné priestranstvá, poplatky za rozvoj	149 508,00
Nedaňové príjmy (prenájom pozemkov, budov, priestorov a objektov)	1 862,00
Nedaňové príjmy (administratívne poplatky, ŠKD, stravné, predaj tovarov a služieb, úroky)	42 306,00
Bežné granty a transfery – na ZŠ, MŠ a dotácie na prenesený výkon štát. správy	303 208,10
Bežné príjmy spolu	2 551 242,10
Kapitálové príjmy	0,00
Príjmové finančné operácie – zapojenie rezervného fondu	222 193,00
Bežné výdavky	EUR
Výdavky verejnej správy	210 545,10
- prenesené kompetencie	2 385,10
- mzdy, príplatky a odmeny	114 300,00
- odvody do poisťovní	44 710,00
- tovary, služby a transfery	49 150,00
Finančná oblasť (odmeny poslancov, zástupcu starostu, auditorské služby)	7 388,00
Ochrana pred požiarmi (energie, materiál, údržba, dopravné)	8 010,00
Cestná doprava	13 300,00
Nakladanie s odpadmi	49 158,00
Nakladanie s odpadovými vodami	1 000,00
Verejná zeleň	500,00
Rozvoj obce (mzdy a odvody 2 pracovníkov, materiál, dopravné traktor, nájom, čistenie rybníka)	47 833,00
Verejné osvetlenie	28 000,00
Dotácie z rozpočtu obce	39 700,00
- TJ Družstevník	25 000,00
- OZ Kúsok seba pre teba, OZ Liptovská Štiavnica (400,-€+5 000,-€)	5 400,00
- Evanjelická cirkev a. v.	500,00
- Rímsko- katolícka cirkev (z toho 4 000,-€ na opravu chodníka na futbalové ihrisko)	5 000,00
- Poľovnícke združenie Salatín	1 500,00
- Jednota dôchodcov	1 500,00
- Šport.klub SKI Ružomberok	800,00
Rekreačné a športové služby (údržba kosačky, všeobecný materiál, mzdové náklady upratovanie šatní)	6 103,00
Kultúrny dom (energie, materiál, údržba budovy a odmena správcovi, akcie obce, externý manažment)	52 030,00
Ostatná kultúra (údržba MR, tlač To i to, konces. popl.)	5 280,00
Dom smútku a cintorín (energia, materiál, odmena správcovi, členské príspevky)	3 927,00
Základná škola	169 780,00
Materská škola	166 122,00
ŠKD (mzdy, odvody vychovávateľke, materiál a stravovanie)	29 009,00
Školská jedáleň (mzdy, odvody a strava kuchárky a vedúca ŠJ, materiál, potraviny na jedlo)	106 685,00
Centrá voľného času, transfery súkromnej základnej umeleckej školy	1 566 311,11
Opatrovateľská služba (mzdy, odvody opatrovateľke, materiál a stravovanie)	2 100,00
Rodina a deti (uvítanie detí do života)	1 440,00
Bežné výdavky spolu	2 514 221,21
Kapitálové výdavky	226 123,00
Miestna komunikácia Poza Drevenice	100 000,00
El. úradná tabuľa - KIOSK	3 930,00
Osobný automobil OPEL	15 000,00
Miestna komunikácia Do parohu	40 000,00
Pripravné projekt. Dokumentácie miestna komunikácia Nová pri PD, Pod dubami a Na stráni	15 000,00
Žiadosť na ENVIROFOND kontajnery + traktor v prípade úspešnosti spoluúčasť	1 433,00
Verejné osvetlenie Kľučiny – panelovka	8 000,00
Verejné osvetlenie Na kúte, 3 ulice	7 260,00
Stavebné úpravy javiska kultúrneho domu	15 500,00
Stavebné úpravy domu smútku	20 000,00
Výdavkové finančné operácie	192,00

Podrobné členenie rozpočtu nájdete na webovej stránke obce.

Zachovajme priazeň našej základnej školy

Postrehy zástupcu starostu obce

Dušan Lauko

Vážený spoluobčan, milí priatelia, po dlhšej dobe sa Vám chcem prihovoriť na tému ZŠ v Liptovskej Štiavnici. Na všetky rozhodnutia a personálne zmeny má právo len štatutár obce. Ja by som však chcel situáciu zhodnotiť ako člen Rady školy a poslanec OZ. Viacerí z vás viete, že našu ZŠ už aj v minulosti trápili rôzne problémy, a to vo forme nedostatku finančných prostriedkov, personálne zmeny v pedagogickom zbore, častá obmena v pedagogickom zbore a hlavne nedostatok žiakov. Vždy sa však našla ochota problémy riešiť a školu v obci udržať. Tu chcem pochváliť poslancov OZ, ktorí vždy odsúhlasili finančné prostriedky v rozpočte obce, aby škola fungovala aj ďalej. Tolko z minulosti. Tohto času má ZŠ 41 žiakov a v najmenej obsadenej triede je len 7 žiakov. Tu prichádzame k potrebe riešiť počty detí v našej škole. Preto sa obraciam na Vás, aby ste zvážili možnosť prihlásiť vaše deti v septembri do našej školy. Keď sme v roku 2020 postavili a skolaudovali MŠ, mal som nádej, že počty detí v ZŠ rapídne porastú. Avšak po piatich rokoch musím konštatovať, že sa tak nestalo, hoci MŠ je kapacitne plne obsadené, no nie všetci predškolační sú zapísaní do našej ZŠ. A naplňame ružomerské školy. Nechcem a ani nemôžem Vás od tohto rozhodnutia odhovoriť, ale chcem požiadať, aby ste aj vy nad touto situáciou porozmýšľali. Je predsa rozdiel dať dieťa do triedy, v ktorej je 24 až 26 detí, ako do triedy, ktorá má 8-12 žiakov. V ružomerských školských jedálňach sa čaká na obed 15 až 20 minút, na rozdiel od našej jedálne, v ktorej naše deti dostanú plnohodnotný obed plynule a v jednej budove. Ďalším rizikom je doprava a cestná premávka na ružomerských križovatkách. Ďalším problémom je určité napätie v pedagogickom zbore, kedy pani učiteľky nenašli pri svojej práci spoločnú reč. Aj toto vplýva na celkovú atmosféru školy. Dňa 21. februára 2025 bola zvolená za novú riaditeľku ZŠ v Liptovskej Štiavnici PaedDr. Monika Brtková, ktorá začína

svoje funkčné obdobie začiatkom nového školského roku. Končiacej p. riaditeľke Mgr. Renáte Cagalincovej chcem poďakovať za doterajšie vedenie školy a popriať jej ako radovej pani učiteľke pracovné úspechy do ďalších rokov.

V minulosti som zvykol spomínať, že obec bez školy je ako človek bez rúk. Rodičia, veď je krásne vidieť svoje deti vystupovať na kultúrnych podujatiach v obci a aj obec ich určite potrebuje. Zavrieť školu je jednoduchý administratívny úkon, ale opäť ju otvoriť, je skoro nemožné. Obec

Liptovská Štiavnica má v súčasnosti 1430 obyvateľov a to by malo zabezpečiť udržanie školy na počte 50 – 60 detí, čo znamená viac žiakov, viac finančných prostriedkov zo štátu do rozpočtu obce pre školu. Podarí sa nám to? V pozitívny výsledok verí Dušan Lauko, zástupca starostu a poslanec OZ Liptovská Štiavnica. ■

→ Zapíš do 1. ročníka
ZÁKLADNÁ ŠKOLA LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA
11. apríla 2025
od 13.00-16.00 hod.

ČO ČAKÁ NA BUDÚCICH PRVÁČIKOV?

- kvalitný edukačný proces so zavedením anglického jazyka od 1. ročníka ZŠ,
- interaktívne vyučovanie v moderných priestoroch,
- kvalifikovaní učitelia a školský špeciálny pedagóg,
- záujmové krúžky v prevedení pedagógov dvoch umeleckých škôl,
- aktívny školský klub detí od 6.00-16.00 hod.,
- spoločensko-kultúrne aktivity a športové aktivity,
- rozvoj folklórnych tradícií,
- škola v prírode a Plavecký výcvik,
- oddychové zóny v extraviláne i intraviláne školy,
- školská jedáleň

K zápisu je potrebné:

- vyplniť elektronickú prihlášku <https://zs-liptst.edupage.org/register/>
- predložiť prefotený rodný list dieťaťa a OP zákonného zástupcu

Úspech našich prváčkov

Renáta Cagalincová

Všetkovedko je súťaž pre všetkých žiakov prvého stupňa základných škôl, veľký súboj o najmúdrejšieho medzi najbystrejších. Do súťaže sa mohli zapojiť deti z ktorejkoľvek slovenskej školy a súťažiť v štyroch samostatných kategóriách. Na vypracovanie testu – u prvákov 15 otázok – mali žiaci 40 minút. Pri každej otázke našli ponúknuté štyri možnosti, pričom správna bola vždy len jedna z nich. Otázky boli zo všetkých oblastí, s ktorými sa žiaci príslušnej vekovej kategórie doteraz stretli, čo sa doteraz v škole učili, a aj z toho, čo v danom veku môžu odporozovať zo sveta okolo nich. Na

krásnom 6. mieste spomedzi 9258 zúčastnených žiakov prvých ročníkov sa umiestnili dve naše prváčky – Eliška Belková a Sofinka Klímová a zaradili sa medzi 30 percent najmúdrejších slovenských prvákov. Blahoželáme a ďakujeme za vzornú reprezentáciu našej školy.

spomedzi najmúdrejších žiakov

Foto z archívu ZŠ

Vesmír

Mariana Klimová

Vo februári sme s deťmi v materskej škole spoznávali tajuplný vesmír. Na modeli zemegule sme si znázorňovali striedanie dňa a noci, pomocou videí sme pozorovali štart raketoplánu a jeho pristátie na mesiaci. Rozprávali sme si

hnutí klovatiny, deti dotvárali pozadie suchým pastelom a výkres nakoniec opláchli pod vodou, čo bolo pre deti veľmi prekvapivé. Niektoré deti tvorili technikou kolorovanej kresby.

V materskej škole sme si urobili aj školské kolo súťaže.

Keďže všetky deti sa veľmi snažili a vznikli nádherné práce, určiť víťazov bolo veľmi náročné a tak všetky deti získali medaily za ich šikovnosť a kreativitu. Veríme, že sa nám podarí uspieť aj v rámci okresného a celoslovenského kola. Za školské kolo sme udelili nasledovné miesta:

V triede včielok:

1. Romanko Reisinger
2. Beatka Santos
3. Apolienka Stanová a Rebeka Švošová

V triede mravčiekov:

1. Paťko Spratek
2. Izabelka Potučková a Mariana Klimová
3. Eliška Milanová

o práci astronauta, ale aj o astronómoch vo hviezdárňach. Hvezdáreň Hurbanovo organizuje už 40-ty rok výtvarnú súťaž pre deti na tému „Vesmír očami detí“, do ktorej sme sa aj my zapojili. Táto téma deti veľmi zaujala a tak sme sa rozhodli využiť ich záujem na zvládnutie náročnejších výtvarných techník.

V 1. triede včielok s 2,5 – 4 ročnými deťmi sme pracovali s výtvarnou technikou tupovaním, čím sme vyplnili pozadie vesmíru. Temperovými farbami vymaľovali deti podľa glóbusu našu planétu Zem a vodovými farbami namaľovali podľa vlastnej fantázie rôzne raketoplány. Tie nakoniec obtiahli ešte farebnými tušmi a všetko nalepili na pripravené pozadie.

V 2. triede mravčiekov maľovali 3 – 6 ročné deti vesmír s klovatinou podľa vlastnej fantázie. Po zasc-

Fotografie z archívu MŠ

Škôlkári na korčuliach

Jana Kohútová

Tak trochu netradične, v posledný septembrový týždeň sa naše deti z triedy Mravčekov obuli do korčúľ, obliekli si otepľovačky a rukavice, na hlavy dali prilby a vybrali sa na ľad. Samozrejme na umelý na Zimnom štadióne v Ružomberku.

Mestský hokejový klub ponúka tzv. Školský korčuľarsky program. Ako informuje ich webová stránka: „Je to výuka základov korčuľovania pre deti materských a základných škôl s cieľom zlepšiť rozvoj ich korčuľarských zručností.“ Čo si pod tým máme predstaviť?

Napr. prekonať obavy z pohybu na klzkom povrchu; vedieť bezpečne padať na ľad a zodvihnúť sa ☺; zvládnuť odraz na korčuliach s dojazdom k méte s oporou, neskôr bez opory; udržať rovnováhu na korčuliach bez pomoci; zvládnuť prejazd prekážkovou dráhou či vedieť pohotovo prispôbiť svoje pohybové schopnosti vzniknutým situáciám. Tento program sa zúčastnilo 13 našich detí, ktoré boli odhodlané a pripravené absolvovať svoje prvé kro-

ky na ľade. Po celý čas sa im venoval skvelý tím trénerov, ktorí dokázali vytvoriť na ľade kreatívne a zábavné prostredie. Ako poďakovanie od nás dostali veľkú papierovú korčuľu s odtlačkami prstov a menami vďačných štiavnických detí.

Veríme, že všetci zúčastnení svoje korčuľarske zručnosti počas zimy ešte zdokonalili a tento šport si aj obľúbili.

Fotografie z archívu MŠ

Detský karneval

Tatiana Ondrejková

Fašiangy sú symbolom veselosti, zábavy a hlavne obdobím karnevalov. A takýto fašiangový karneval nechýbal ani v našej obci. Vyzdobené priestory Kultúrneho domu v Liptovskej Štiavici prezrádzali, že v sobotu 1. marca 2025 sa koná Detský karneval, ktorí organizovali Dobrovoľný hasičský zbor a Materská škola.

Sála KD sa premenila na rozprávkové kráľovstvo plné postavičiek a detských masiek. Karnevalový program sa začal promenádou masiek, každá bola odmenená svietiacim ná-

ramkom. Nasledovali veselé detské hry a súťaže, napr. beh klokanov, na stonožky – hry s použitím balónov, súťaž v jedení keksov, tance s balónami, tradičný stoličkový tanec a iné, víťazi boli odmenení heliovým balónom. Do tanca im hrali obľúbené detské piesne pod taktovkou dídžeja Romana Kubalu, pri ktorých si spoločne s pani učiteľkami a rodičmi zatancovali.

Súčasťou karnevalu bola aj bohatá tombola, v ktorej mohli deti vyhrať zaujímavé ceny. Stačilo trochu šťastia a cena našla svojho výhercu. Deti navyše získali balíček Mačky vo vreci. Všetci sa perfektne zabavili, vytancovali, vyskákali. Tejto zábave a nadšeniu neodolali ani organizátori karnevalu, ktorí prišli v tajomných maskách. Dokonca na karneval zavítali Máša a medveď Míša a Šaško Jaško. Okrem zábavy sa deti mohli tešiť zo sladkej odmeny, či občerstvenia v podobe džúsu a slaných, sladkých dobrôt.

Ďakujeme zúčastneným a všetkým, čo pomohli usporiadať túto tradičnú akciu – sponzorom a rodičom. Prežili sme deň plný smiechu, zábavy a detskej radosť, na ktorý budeme ešte dlho spomínať. Už teraz sa tešíme, že sa takto spoločne stretne aj o rok. Veď rozžiarené detské očka sú tou najkrajšou odmenou za všetko.

Fotografia z archívu MŠ

Článok nielen pre 148 ľudí

Katarína Kačalková

Áno, čítate dobre. 148 je totiž dohromady počet fyzických a právnických osôb, ktoré majú (ku dňu spracovania tohto článku) v našej obci miesto svojho podnikania alebo sídlo svojej spoločnosti. Tak skrátene povedané – „naši“ podnikatelia. História podnikania od roku 1990 jednoznačne ukázala, že tieto subjekty či chcú alebo nie, musia preukazovať aspoň istú nevyhnutnú dávku právneho vedomia, ktoré im pomôže orientovať sa v spleti právnych noriem a zabezpečiť „preplávať“ neľahkým svetom podnikania bez ujmy akéhokoľvek druhu... Byť však „v obraze“ nie je na škodu komukoľvek, pretože všeobecne platná zásada - ignorantia iuris non excusat – je naozaj platná...

Od septembra 2018 je účinný zákon o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých záko-

nov alebo tzv. zákon proti byrokrácii. Tento (aspoň čiastočne) odbremenil subjekty práva preukazovať orgánom verejnej moci tie skutočnosti, ktoré si orgány vedia získať z informačných systémov verejnej správy. Medzi takéto informačné systémy patrí aj Register fyzických osôb (RFO). Do 15.1.2025 mali podnikatelia – fyzické osoby povinnosť oznamovať živnostenskému úradu všetky zmeny, súvisiace s prevádzkovaním živnosti. V praxi to znamenalo, že pri zmene priezviska a bydliska bolo potrebné zmeny oznámiť a zaplatiť príslušný správny poplatok. Od 15.1.2025 zákonom č. 387/2024 Z.z. sa táto povinnosť ruší, pretože živnostenský úrad sa zaradil medzi automatických spracovateľov informácií z RFO a teda zmenu priezviska, vrátane zmeny obchodného mena podnikateľa a zmenu jeho bydliska vykoná automaticky. V 90-tich percentách prípadov je však bydlisko podnikateľa totožné s jeho miestom podnikania (ale nemusí to tak byť). A tu dochádza k praktickému problému. Ak so zmenou bydliska podnikateľ zároveň mení aj adresu miesta podnikania (na adresu nového bydliska), táto zmena sa v živnostenskom registri automaticky nevykoná, pretože ide o skutočnosť, ktorá sa do RFO nezapisuje, teda nevie sa automaticky vykonať ani

v iných registroch. Tu naďalej platí, že podnikateľ musí zmenu miesta podnikania živnostenskému úradu oznámiť, spolu s úhradou správneho poplatku (5 eur). V prípade, že jeho miesto podnikania ostáva pôvodné, t.j. nemení sa na adresu nového bydliska, je povinnosťou podnikateľa preukázať živnostenskému úradu oprávnenie užívať nehnuteľnosť, uvedenú ako miesto podnikania, pretože táto sa stala odlišnou od adresy jeho nového bydliska. Ak je podnikateľ vlastníkom nehnuteľnosti (miesta podnikania), príslušný list vlastníctva nie je potrebné predkladať, pretože tento si úrady vedia overiť v informačnom systéme katastra nehnuteľností. Ak podnikateľ nie je vlastníkom nehnuteľnosti (miesta podnikania), musí predložiť súhlas nadpolovičnej väčšiny vlastníkov danej nehnuteľnosti so zápisom uvedenej adresy ako adresy miesta podnikania do živnostenského registra. Podpisy vlastníkov na súhlase musia byť úradne osvedčené. Možno trochu komplikované. Najjednoduchším riešením je preto pri zmene bydliska zmeniť na rovnakú adresu aj adresu miesta podnikania. Ak sú tieto adresy totožné, nie je potrebné preukazovať vlastnícke alebo iné oprávnenie užívať nehnuteľnosť miesta podnikania.

■

Ako poznáš svoju obec? - Kvíz

Katarína Pastuchová

1. V akej nadmorskej výške leží obec Liptovská Štiavnica?
2. Do ktorého roku sa datuje najstaršia písomná zmienka o existencii Liptovskej Štiavnice?
3. Aké nálezy našli archeológovia na strmej vyvýšenine nad vstupom do Zemianskej doliny?
4. Ako sa volá goticko-renesančný kaštieľ, ktorý bol zbúraný v rokoch 1945-46?
5. Ktorá rodina bola vlastníkom novšej neskororenesančnej kúrie v strede obce takmer tri storočia?
6. Kto bol jej posledným majiteľom a akú dôležitú funkciu zastával v Liptovskej stolici?
7. V ktorom roku bola kúria v strede obce skonfiškovaná a stala sa vlastníctvom štátu?
8. Ktoré významné zemianske rody žili v minulosti v Liptovskej Štiavnici?
9. V ktorom roku bola realizovaná výstavba rímskokatolíckej zvonice a kto ju projektoval?

10. Komu je zasvätený kostol v strede obce?
11. Kedy bola dostavaná a skolaudovaná budova dnešnej školy, ktorá slúži dodnes?
12. Ktoré priezvisko je najčastejšie v obci v dnešnej dobe?
13. Koľko obyvateľov má naša obec k dnešnému dňu?
14. Koľko poslancov pracuje v súčasnej dobe v obecnom zastupiteľstve?
15. Ako sa volá rekreačný rezort na konci obce?

Odpovede: 1. 560 m n.m. 2. rok 1300 3. grafted keramik s hrebom - vou výzdobou, záušnicu a závesok z opaska z neskorolátenskej doby 4. Jánosovská 5. rodina Rakovských 6. Egon Rakovský - posledný uhorský župan Liptovskej stolice 7. v roku 1946 8. Rakovský, Štiavnický, Pružinský, Kasanický, Mojs, Kivon, Thol, Hrabussay 9. v roku 1933, Jozef Uhlár 10. Kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie 11. v roku 1968 12. Ondrejka 13. 1431 (údaj je ku dňu 31. 3. 2025) 14. 9 15. Chalupkovo

Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Liptovskej Štiavniči oslávila 15. výročie svojho založenia

Naša Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska bola založená dňa 16. marca 2009 pani Annou Klimčíkovou, ktorá následne pokračovala vo funkcii ako predsedníčka JDS trinásť rokov. Dňa **11. apríla 2022** sa dobrovoľne funkcie vzdala, do funkcie predsedníčky bola jednomyseľne zvolená **Valéria Tholtová**.

V októbri minulého roku **sme oslávili 15. výročie našej existencie**. Pri ľudovej hudbe s občerstvením a dobrej nálade sme 1. februára 2025 uskutočnili výročnú členskú schôdzu. Na nej sme však museli konštatovať, že nám bol od niekoľkých členiek doručený list so žiadosťou o vystúpenie z našej organizácie. Je nám veľmi ľúto, ak sa niekto vzdáva členstva,

ale boli by sme najradšej, keby tomu bolo naopak a naše rady by sa rozrastali. Nezáleží na tom, koľko má kto rokov a či sa cíti nebudaj už nepotrebný a neužitočný. Nikomu vek neubúda, berieme to tak, že vek je

členovia výboru ZO JDS z archívu JDS

predsa len číslo. Vitalitu aj vek si u každého vážime a radi sa so všetkými dôchodcami a dôchodkýňami stretujeme. Činnosť našej organizácie je stále bohatá - patria tu **kultúrno-spoločenské posedenia, spoločné akcie** organizované obcou, prípadne nami, **spolupráca s Materskou školou pri práci s deťmi**, alebo aj rôzne **brigády**, na ktorých sa **spoločnými silami snažíme spríjemniť a skrášliť prostredie** v našej obci a teda **nám všetkým**.

Výbor JDS Liptovská Štiavnica s radosťou medzi seba privíta ďalších členov, či to nových, alebo získa späť členky bývalé. Budeme sa na vás s radosťou tešiť.

S pozdravom výbor JDS
Liptovská Štiavnica

Z činnosti Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Liptovskej Štiavniči od jej založenia

Anna Klimčíková

V mesiaci októbri 2024 oslávila ZO JDS v Liptovskej Štiavniči **15. výročie od jej založenia na zakladajúcej členskej schôdzi dňa 16. 3. 2009**, ktorej sa zúčastnilo 41 dôchodcov z našej obce. Schôdza bola zvolaná na základe podnetu občanov obce – dôchodcov, ako aj podnetu Okresnej organizácie JDS v Ružomberku.

Prítomný bol aj **pán starosta Dušan Lauko a predseda Okresnej organizácie JDS pán Jozef Bukna**.

Účastníci schôdze zvolili 7-členný výbor a 3-člennú revíznú komisiu, z ktorých všetci prítomní, tajným hlasovaním (napísaním mena na čistý lístok), zvolili za **predsedu ZO JDS Ing. Annu Klimčíkovú, ktorá ju viedla 13 rokov**.

Za uvedené obdobie vykazovala organizácia pomerne aktívnu činnosť v rôznych oblastiach.

V mesiaci apríli sa členovia zúčastňovali každý rok brigády pri čistení cintorína, hrabaní sena po pokosení cintorína, ktoré organizoval Obecný úrad. Na podnet starostu urobili náter obecnej zvonice, železného zábradlia okolo medokýša, upratovali okolie altánku, vrátane vysadenia stromkov pri ňom. Vyčistený bol priestor popri ceste za dedinou, aj v blízkosti potoka, kde na rázcestí do dolín bol nahromadený rôznych odpad.

Obecný úrad poskytol našej organizá-

cii priestor v Kultúrnom dome, ktorý slúžil najmä na zasadnutia výboru ZO, za čo sme boli vďační.

Oblúbenými akciami boli zájazdy do významných miest a oblastí Slovenska, ako aj do zahraničia:

Zájazd na Kysuce – do Starej Bystrice, s prehliadkou orloja, ktorý je jediný na Slovensku a patrí medzi svetové unikáty. Navštívili sme skanzen pri Vychlovke a previezli sa lesnou železnicou, ktorá je národnou technickou pamiatkou.

ZO JDS v spolupráci s Obecným úradom zorganizovali 2- dňový zájazd do Rakúska pre členov, ako aj ostatných občanov obce. Navštívili sme známe mestá: MELK a MARIAZELL. V MELKU, v kláštornej kostole sa viacerí zúčastnili Svätej omše. MARIAZELL – najvýznamnejšie pútnické miesto v Strednej Európe, tu viacerí prešli aj Kalváriu.

Navštívili sme „Rozprávkovú vtáčiu záhradu“ Ing. Sanigu v Liptovských Revúciach, ktorá bola veľkým zážitkom pre účastníkov.

V máji 2018 sa uskutočnil zájazd do Bratislavy, spojený s návštevou Národnej rady SR, ktorú zabezpečil náš starosta so známym poslancom p. Štefanom Zelníkom, predsedom výboru pre zdravotníctvo, s ktorým sme mali aj besedu v priestoroch, kde rokuje výbor.

Prekvapilo nás aj pripravené pohostenie. Krátky čas sme sledovali z balkóna

rokovacej sály plenárne zasadnutie NR SR. S našou bratislavskou sprievodkyňou (môjou spolužiačkou) sme prešli historickú časť mesta, aj novú štvrť EUROVEA.

V júni – zájazd do Bardejova, so sprievodkyňou sme prešli historickú časť a pokračovali v ceste k Pamätníku na DUKLE.

V roku 2019 sme zorganizovali pre členov ZO, ako aj ostatných občanov obce, zájazd do Divadla Andreja Bagara v Nitre na predstavenie muzikálu „POVOLANIE PÁPEŽ“.

Vybrali sme sa aj na Oravu, navštívili sme obec KLIN, s výstupom ku známej a jedinej soche Ježiša Krista na Slovensku. Pokračovali sme do Námestova, s presunom do prístavu a odtiaľ vyhlídkovou loďou po Oravskej priehrade na Slanický ostrov. Tu, v bývalom kostole, sme si pozreli expozície tradičného ľudového umenia zo zbierok Oravskej galérie.

Zájazd do Bachledovej doliny – z parkoviska hodinová prechádzka ku Chodníku korunami stromov – krásne výhľady na Tatry a okolie.

Navštívili sme aj zámok Betliar, s jeho krásnym parkom, vracali sme sa cez Vysoké Tatry so zastávkou na Štrbskom plese.

Zájazd do Brezovej pod Bradlom, k Mohyle Milana Rastislava Štefánika, odtiaľ prehliadka mesta a pokračovali sme do Skalice. Navštívili sme kultúrne pamiatky,

Pokračovanie na str. 11

Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Liptovskej Štiavnici oslávila 15. výročie svojho založenia

Pokračovanie zo str. 11

vrátane múzea.

Zájazd do Banskej Štiavnice a odtiaľ do Kremnice, prehliadka historických miest.

Zájazd do Zakopaného, jazdu lanovkou s výhľadom na Kriváň z poľskej strany. Odtiaľ zastávka v Ždiari aj v Kežmarku – historická časť mesta, kostoly atď.

Zájazd do Starej Ľubovne – návšteva hradu, plavba na pltiach.

Východ Slovenska – Košice, prehliadka mesta so sprievodkyňou a odtiaľ cesta do Dobšinskej ľadovej jaskyne.

Posledný zájazd bol absolvovaný do Divadla Andreja Bagara v Nitre, na svetoznámy muzikál „Jozef a jeho zázračný farebný plášť“, ktorý bol pre účastníkov veľkým zážitkom.

O niektorých zájazdoch boli napísané aj články do obecného časopisu TO I TO.

Naši členovia sa zúčastňovali aj zájazdov, poriadaných Obecným úradom – Vianočné trhy v Brne, Viedni, Budapešti a Krakove. Taktiež sa zúčastňovali zájazdov, poriadaných OO JDS v Ružomberku – okrem domácich to bol aj zahraničný zájazd do Talianska – Lignana, s návštevou mesta Benátky.

Naši športovozdatní členovia boli úspešní na okresných športových hrách seniorov na ihrisku v Liskovej a v Lipt. Tepelji. Niektorí sa umiestnili na popredných miestach.

Dostali sme dva krát aj pozvanie od Centra sociálnych služieb Likava na ich športové hry seniorov, na ktorých naše členky obsadili prvé miesta a základná organizácia dostala Čestné uznanie za aktívnu účasť

Aktívni sme boli aj v kultúrnej oblasti

Pre členov boli pripravované Katarínske posedenia v Kultúrnom dome s malým občerstvením a príjemným posedením pri speve s doprovodom našich harmonikárov. Trúfli sme si aj na usporiadanie Katarínskej zábavy v KD pre občanov obce.

V letnom období sme pripravovali pre členov tradičné posedenia spojené s varením gulášu alebo opekačkou pri altánku v Zemianskej doline. Boli to príjemné stretnutia so spomienkami aj spevom. Jeden krát nás poverila OO JDS v Ružomberku zorganizovaním a prípravou stretnutia pre členov základných organizácií z nášho okresu, v altánku v Zemianskej doline, ktorého sa zúčastnilo 80 dôchodcov, pre ktorých sme navarili chutný guláš. Bola to vydarená akcia, na ktorú často spomínajú

Spolupráca so Základnou školou

Pri príležitosti medzinárodného dňa detí zorganizovala ZŠ s OcÚ športový deň, nielen pre žiakov z našej obce, ale aj deti z Ľudrovej a Štiavničky. Naše členky sa aktívne zapojili do prípravy gulášu a ostatných prác. Navštevovali aj deti v triedach,

ktoré sa zaujímali, ako sa žilo v našej obci pred rokmi.

Činnosť organizácie v r. 2020 bola ovplyvnená zhoršenou situáciou s ochorením COVID 19, keď bol od marca vyhlásený núdzový stav. Z tohto dôvodu sme v I. polroku nemohli organizovať plánované akcie. Núdzový stav sa skončil koncom februára 2022, kedy boli uvoľnené pandemické opatrenia a následne sa konala výročná členská schôdza s voľbou nového výboru ZO, do ktorého som už nekandidovala.

Záverom patrí veľké poďakovanie za podporu ZO JDS starostovi obce p. DUŠANOVI LAUKOVI, ako aj všetkým členom Obecného zastupiteľstva. Starosta Dušan Lauko sa pravidelne zúčastňoval našich zájazdov a vždy sa postaral o dobrú náladu, aj občerstvenie s jeho tradičným „LOPÁRIKOM“ s nakrájanou slaninkou, klobáskou, ako aj občasným tekutým občerstvením. Sú to pekné, nezabudnuteľné zážitky.

Poďakovanie patrí aj súčasnému starostovi p. RNDr. DUŠANOVI DÍREROVI za pokračujúcu pomoc organizácii Jednoty dôchodcov, ako aj členom Obecného zastupiteľstva za schvaľovanie pomoci formou dotácie z obecného rozpočtu.

Do budúcnosti prajem vedeniu Základnej organizácie JDS v Liptovskej Štiavnici úspešné pokračovanie v jej činnosti.

Kto je štrnásty na poslednej večeri?

Tomáš Pastucha

Stredoveké nástenné maľby v gotickom Kostole Všetkých svätých v Ľudrovej – Kúte vás nielen očaria, ale ukážu Vám Bibliu tak, ako ju (možno) nepoznáte.

Azda každý vie, že podľa Biblie mal Ježiš Kristus dvanásť nasledovníkov – apoštolov. Títo sa večer pred ukrižovaním Krista zišli pri poslednej večeri, na ktorej Kristus rozdeľoval chlieb a víno. Ježiš a dvanásť apoštolov – spolu trinásť. Také jednoduché. Ale čo ak tento počet nesedí?

Nedaleko Ružomberka, uprostred polí v chotári obce Ľudrová, sa v lokalite nazývanej Kút nachádza ranogotický kostol zasvätený Všetkým svätým. Bol vybudovaný pravdepodobne v poslednej tretine 13. storočia ako tzv. kolonizačný kostol. V tom

čase ho tvorila svätyňa, hlavná loď a malá sakristia. Kostol však časom kapacitne nepostačoval, preto postupne došlo k viacerým prístavbám a úpravám. Od polovice 15. storočia postupne pribudla bočná loď, veža, obranný múr. Súčasnú podobu kostol získal až v 19. storočí. Dnes je možné v kostole nájsť prvky románskeho, renesančného i klasicistického štýlu, no naďalej v ňom dominuje gotika.

Kostol upúta už svojim starobyľným vzhľadom a opustenou polohou, no najväčšie prekvapenia ukrýva vnútri, keďže

interiér je zdobený nástennými maľbami. Najstaršími sú tzv. konsekračné kríže. Konsekračné kríže sú spravidla najstaršou výzdobou kostolov, pretože slúžia ako dôkaz vysvätenia kostola biskupom. V mnohých prípadoch boli maľované na malé polia

Pokračovanie na str. 12

Kto je štrnásty na poslednej večeri?

Pokračovanie zo str. 11

nanesenej omietky, kým zvyšok múrov zostával ešte neomietnutý, čo je aj prípadom kostola v Ludrovej – Kúte.

Začiatkom 15. storočia bol namalovaný triptych (trojdielny obraz) na severnej stene hlavnej lode. Lavé pole zachytáva výjav Panny Márie Ochrankyne, prostredný výjav znázorňuje Bolestného Krista a na pravej strane je znázornený sv. Ján Krstiteľ so sväticami. Zaujme najmä prostredná malba, pretože svätôžiara na hlave Krista je vymodelovaná do priestoru, teda 3D.

Najväčšiu pozornosť však upúta svätýňa kostola, ktorá je prakticky celá pokrytá nástennými malbami z obdobia okolo roku 1420. Ich ústredným motívom je tzv. christologický cyklus, teda cyklus o živote Krista. Na severnej, východnej a južnej stene je možné vidieť 34 výjavov z nového zákona, od Zvestovania Panny Márie až po Zoslanie Ducha Svätého. Prvý výjav je namalovaný v ľavom hornom rohu severnej steny, pričom cyklus pokračuje smerom doprava cez východnú stenu až na južnú stenu. Následne sa rovnako „zatáča“ aj v strednom a napokon aj v dolnom rade, kde sa cyklus končí. Poradie výjavov dodržiava postupnosť udalostí zo svätého písma, preto tento cyklus označujeme ako Biblia chudobných, keďže sprístupňoval obsah svätého písma aj pre negramotných veriacich.

Ako je evidentné, predlohou pre autora či autorov bola Biblia. V jednotlivých výjavoch tak znázorňujú ústredný motív, ktorý je na jednej strane doplnený o viaceré detaily, no zároveň je badateľná dobová interpretácia a snaha o zrozumiteľnosť pre veriacich. Preto sú rímski vojaci, ktorí sprevádzali Ježiša nesúceho kríž, znázornení so stredovekými prilbami. Diabol je znázornený s kráľovskou korunou, aby bolo evidentné, že je vládcom pekiel. Trňová koruna, obvykle drobný a členitý detail, je tu zjednodušene naznačená hrubším pruhom zelenej farby, čím je znázornený jej rastlinný pôvod. Na malbe Nanebovstúpenia je Kristus, vzhľadom k stúpaniu do neba znázornený vo vzduchu, pričom vo výjave vidieť len jeho nohy a časť odevu.

V snahe zrozumiteľne znázorniť obsah Biblie do obrazovej podoby vznikli aj viaceré neštandardné až unikátne riešenia. Najlepším príkladom je malba Poslednej večere. Mohli by sme očakávať, že v snahe o zrozumiteľnosť a presnosť tu nájdeme trinásť postáv, teda Krista a dvanásť apoštolov. Avšak, v tomto prípade je namalovaných štrnásť postáv, teda niekto tam je namalovaný navyše. Ale kto? Identifikácia

Foto z archívu obce

tejto osoby sa môže spočiatku javiť ako náročná, keďže len troch apoštolov je možné jednoznačne identifikovať. Judáš je ako jediný bez svätôžiaru a pri páse má mešec. Svätý Peter s plešinou sedí na okraji stola, kde mu Kristus umýva nohy. Svätý Ján sedí uprostred horného radu v objatí s Kristom. Počkať, Kristus umýva nohy svätému Petrovi a zároveň objíma svätého Jána? Presne tak, Kristus je znázornený dvakrát, preto tu vidíme štrnásť postáv. Ide o jediný prípad na Slovensku, kedy sú na malbe poslednej večere znázornení dvaja Kristovia.

Kostol Všetkých svätých v Ludrovej-Kúte toho na malbách ukrýva ešte viac. Obesený Judáš, trojruká postava, či dokonca názov rockovej kapely, to všetko a ešte viac nájdete v tomto malebnom kostolíku. Objekt je v správe Liptovského múzea a počas letnej sezóny býva sprístupnený pre návštevníkov. Kto neverí, nech tam beží. ■

Farský ples (8.2.2025)

Vincent Pollák

8. februára 2025 sa uskutočnil už XV. ročník Farského plesu farnosti Ludrová s filiálkami Liptovská Štiavnica a Štiav-

Foto z archívu farnosti

nička. Začali sme spoločným slávením svätej omše vo farskom kostole Všetkých svätých v Ludrovej. V kázni sa prihovril pán kaplán Samuel na tému svedok, oheň a vernosť. Bolo krásne vidieť v kostole krásne vyobliekaných ľudí všetkých vekových kategórií, ba celé rodiny od maličkých členov až po tých skôr narodených.

Po eucharistickej obete na oltári sme sa presunuli do kultúrneho domu pod

kostolom v Ludrovej a pokračoval krásny večer zábavy, jedla a rozhovorov. Stretlo sa viac ako 120 ľudí z farnosti a zabavili sme sa dosýtosti. Kuchyňu zabezpečovali gurmánsky znalci z rodiny Hollej. Do tanca a zábavy hral DJ Paľo Horvát. V kultúrnej zložke sa prezentovali profesionálni tanečníci. A ponúkli sa aj domáce heligonkárky na spríjemnenie hudobného kola. V tombole si rozdelilo 50 výhercov viac ako 50 cien od sponzorov či dobrodincov.

Našli sa aj hlasy na úprimnú a konštruktívnu kritiku, no poväčšine sa páčilo a zábava bola hodnotná. Je krásne, že do plesovej sezóny ponúkame ako farnosť ples pre celé rodiny. Nech dobrý Boh požehnáva toto dielo aj do budúcnosti. ■

Zamyslenie ku Veľkej noci

Vincent Pollák

Ak chceme prísť k prázdnu hrobu veľkonočného rána, potrebujeme prejsť spoločnosťou Zeleného Štvrtka, utrpením Veľkého Piatku a tichom Bielej Soboty.

Dovoľte mi, vážení čitatelia, ponúknuť zo pár myšlienok na zamyslenie pri príležitosti slávania Veľkej noci. Každý z nás si veľmi dobre uvedomuje, že utrpenie je súčasťou nášho života. Či to prijímame, alebo odmietame, či proti tomu bojujeme alebo si to

nevšímame, či pred tým tajomstvom zatvárame oči alebo sa nevieme prestať čudovať. Utrpenie nás môže zaceliť alebo zlomiť, posilniť alebo utrpiť. No nevyhneme sa mu.

Ani sám Boží Syn, Ježiš Kristus, hoci povedal v Getsemanskej záhrade: „Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich!“, nechcel sa vyhnúť spásnosnému utrpeniu, lebo dodal: „No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane.“ Teda na Veľkú noc si pripomíname utrpenie a smrť no dôležitejšie je vzkriesenie a víťazstvo.

Už spoločenstvo Pána s apoštolmi vo večeradle prinieslo otázky a zmätok z predpovede: „Jeden z vás ma zradí.“ No Ježiš toto spoločenstvo naplnil posolstvom: „Toto robte na moju pamiatku!“ V spoločenstve môžeme aj my prežívať otázky aj zmätok, no spolu sa môžeme podržať a povzbudiť.

Keď nastalo zatknutie, bolestivé vypočú-

vanie, posmievanie a odsúdenie na smrť, Ježiša všetci opustili. Prehlbila sa samota a opustenosť, lebo doľahlo utrpenie a bolesť. V takých okolnostiach sa natláča otázka: „Dokedy? Ako dlho ešte?“ A naozaj to trvá dlho.

Až príde smrť a pochovanie, teda ticho Bielej Soboty pri Pánovom hrobe, kde zostáva len čakať a bdieť vo viere a nádeji, že to takto nemôže skončiť. To ticho je veľká a trpezlivosť chýba. No má zmysel vydržať. Dočkáme sa!

Veľkonočné ráno je síce prázdny hrob ale naplnená nádej, že zvíťazil Lev z rodu Dávida. Prázdny hrob je svedkom víťazstva. My teraz potrebujeme vykročiť a zvestovať túto radosť. Teda pri prázdnom hrobe chápeme zmysel utrpenia a vydávame svedectvo o nádeji a novom živote.

Vianočný koncert farnosti (28.12.2024)

Vincent Pollák

Vo vianočnom čase sa rodiny zvlášť zomknú a možno aj kvôli okolnostiam plánujú spoločné sviatočné chvíle a stretnutia. Popri úprimnom obdarovaní sa tešia zo spoločných chvíľ. Možno nostalgiou, možno dlhšou nocou ako deň, majú k sebe ľudia bližšie.

Medzi sviatkami, konkrétne v sobotu 28.12.2024, sa stretla aj naša farská rodina v kostole Nepoškvrneného počatia Panny Márie v Liptovskej Štiavici. Toto stretnutie bolo už po druhý krát. Hybnou silou bola snaha môjho učiteľa gitary prinútiť ma prezentovať snahu hry na tomto hudobnom nástroji, nakoľko som sa sám nevedel prinútiť pravidelne cvičiť. Tak sa ponúka

možnosť aj ostatným šikovným deťom a ochotníkom predstúpiť pred publikum a prezentovať svoju snahu a šikovnosť.

Prihlásilo sa celkom osemnásť účastníkov zo všetkých vekových či spoločenských kategórií. Ja, ako farár, som prezentoval hru na gitaru. Stálica spoločenského diania v okolí, Jožko Večerek, odohral svoje číslo na fujare a sprevádzal program svojím charakteristickým moderovaním. Pani doktorka Šaffová si splnila svoje detské túžby hry na orgáne. Liptovskí heligonkári profesionálne predstúpili pred publikum so zvučnými nástrojmi. Začínajúce hviezdy hry na cimbal, Alžbetka Slimáková, a husle, Dorotka Slimáková, ukázali hru na svojich hudobných nástrojoch. Deti zo ZŠ Ludrová

pod vedením pani učiteľky Štefrankovej prezentovali pravidelnú hodinu hudobnej výchovy hrou na flautičky. Skúsení organista, Lukáš Jánošík, a gitaristka, Klaudia Zelinková, ukázali netradičné spojenie kráľovského a mládežníckeho hudobného nástroja. Nelka Belková prezentovala hru na heligónku. Deti z rodiny Fričovcov

ukázali súdržnosť a súlad pri spoločnej hre na klavír. Starký, Jaroslav Kysel, a vnučka, Karinka Kajúchová, prezentovali rodinné stretnutie pri hudbe. Simonka Králiková, ďalšia začínajúca hviezda hry na heligónku predstavila vianočnú koledu. Amatérsky spevácky zbor zo Štiavničky vtipne a úprimne zvládol krátke hudobné a recitačné pásmo. Lucka Krištofjaková odohrala a odspievala mládežnícke piesne. A v závere ponúkli sestry Karolínka a Nikolka Mackové svoje šikovné rúčky pri hre na klavír. Po poďakovaní zaznela tradičná Tichá noc v krásnej rodinnej atmosfére farnosti.

Nech sa dobre dielo zachová a pokračuje aj do budúcnosti. Veď je krásne stretnúť sa a zaspievať si spoločne, aj keď nie vždy profesionálne, no o to úprimnejšie a vtipnejšie.

Fotografie z archívu farnosti

Nedávne udalosti a diania v našej obci v obrazoch...

25. januára 2025 sa konal druhý ročník obecného Batôžkovského plesu, 1. marca 2025 Detský karneval.

Od stredy 12. februára do utorka 18 februára 2025 prebiehali opravy viacerých poruch na dodávke pitnej vody. Najväčším problémom bolo popraskané potrubie medzi zberačom prameňov a vodojemom. Pracovníci Vodární vymenili 350 m potrubia.

V decembri 2024 bola do miestneho Kultúrneho domu nainštalovaná nová audiovizuálna technika (ozvučenie + projekcia), v januári 2025 sme zateplili strop javiska, vo februári pribudla nová elektronická úradná tabuľa.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

Vydáva obec Liptovská Štiavnica. Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica, Hlavná 39/53, 034 01 Liptovská Štiavnica
IČO 00 315 427, e-mail: toito@liptovskastiavnica.sk

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov. Uzávierka príspevkov nasledujúceho čísla: 5. 9. 2025.

Evidované na MK SR pod ev č. EV 3111/09 (ISSN 1338-9343)

Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mgr. Katarína Kačalková, Dušan Lauko.